

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

De argento. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

dum, vbi optimè ignitū videris, quod cognoscere possumus è summo, per pileum vitreum inspiciēdo, illicò è foramine parato, intus vas decem, aut quindecim argenti viui libræ proijciantur, & illicò iniecta argilla, obturetur foramen illud, & subtrahatur craticula, vt ignis cadat in inferiorem partem, & aqua prorsus extingatur. Videbitur tunc ex pilei nare extillare in subiectum receptaculum argenti viui aqua, vncialis quantitatis, amoue ab igne vas, & euacua argentum viuum, eandemq; operam impendas, & semper aquæ vnciam manabit, seruabis eam ad opera chymica. Ego ad mulierum smegmata omnium optimā expertus sum. Hoc artificium inuentum est ad viuum argentum expurgandum. Non omittemus aliud artificium non minus mirum, quam iucundum visu,

vt argentum viuum in arborem excrescat.

Soluatur argentum in aqua forti, solutum distilletur in tenues auras igni, vt infra subsideat crassamentum, vt vnguem, tunc aquam fontanam bis, tēve distillabis, & in crassamentum illud immitte, fortiter conquassando, quiescat parumper, & in aliud vas vitreum transfunde limpidissimam aquam, in qua argentum est, adde aque libram argenti viui, intus phialam pellucidam crystallinam, quod ad se argentum illud attrahet, & diei spatium ab imo pullulabit arbor speciosissima, capillacea, veluti ex subtilissimis aristis compacta, totumq; vas replebit, vt nil iucundius oculis spectari possit. Fit idem ex auro cum aqua regia.

De argento. CAP. VI.

DICEMVS de argento, quomodo illud tingamus, vt perfecti coloris prærogatiua aurum æmulari videatur, postmodum in aurum verum conuertatur. Et primò

Argentum in aurum tingere.

Combure æs vstum ex stibio, & cum argenti medietate colliquatum, perfectum auri colorem dabit, & si auro commisceas, meliorem dabit. Æs ita coquimus, nullibi, quod sciam, traditum, taliq; expedies pacto, Æs fulo-

rio in vase liquato, cum æquis stibij portionibus, simul colliquatis tantundem superaddito stibij, & super planum marmor projicias, vt in eius superficie frigeat, vt aptius in lamellas deducatur. Duos mox excuabis lateres, vt intus commodè accommodari possint laminae, vbi accommodasti, operculentur mutuo, ac ferreis vinculis, & luto stipentur, ressecatos vitrariorum fornacis indito, ibiq; per hebdomadam immorari finito, vt perfecte comburatur, detrahe, & vtitor. Et

Argentum in aurum tingere

dabitur sic facultas. Lixiuum primò tale parabis acre. Calx immittatur in ollam, cuius fundum crebris foraminibus sit solutum, tenuibusq; peruium, supra lignum, vel tegulam accommodabis, inde puluerem & aquam paulatim infunde calidam, ac per arcta fundi foramina in subiectam fideliã mundam defluat, ac iterabis, vt acerrimum fiat. In hoc tritum immittas stibium, vt in tenues auras euolare possit, ocioso igni ebullire sinas: nam vbi inferbuerit, purpurascet aqua, tunc per lineam laciniam in purum vas exprimito, in residentes pulueres denuò lixiuum immittas, & in prunis sufferuefacias tantisper, donec non amplius cruentata videatur aqua: coloratum lixiuum conferuefacito subiectis ignibus, donec euauerit aqua, residentem verò ressecatum puluerem cum tartari oleo desiccato, & dissoluto, & ex auri, & argenti ponderibus æquis, lamellas fictili fusorio vase vicissim inspargito, carbonibus celato tantisper, & opus innouato, donec perfecti coloris prærogatiua aurum æmulari videbitur. Possumus &

aliter idem opus efficere.

Si argenti viui congelationem, quam cum casside diximus, tertiæ argenti parti remiscebis, argentum aureo colore insignitum reperies, cum æquali auri portione colliquabis, in ollam impones, & per acre acetum fundas, ac per diei quadrantem ebullire sinas, & colore augetur magis. Hoc autem extremo expone auri examini ex communi scilicet sale, & laterum puluere, addito tamen chalcanto, aurumq; sic purgatum accipies. Possumus &

Aurum ex argento extrahere,

Nec tam parum, quin sumptus reficiens, multum non superlucreris. Hæc est eius conficiendi norma. Tenuis elimata ferri scobs in fusorium vas, & durum igni tandiu incandescat, dum soluatur, inde facit iam chryso-collam, qua auri ferrumini vtütur aurifabri, & rubeum arsenicum paulatim inspargito, & postquam insparferis, æquali argenti pondere iniecto, exquisitè purgetur vase è cineribus parato, & forti, iam exclusis sordibus omnibus auri, in separationis aquam immergito, & aurum deorsum vasis fundo procumbit, colliges, nec veridicum magis è multis, & peculiosum, & laboriosum reperimus, laboribus ne parcito, & ritè ministrato, ne tempus, & oleum teras. Vel aliter: Tenuis elimata scobs ferri madescat per diem in aqua marina, siccescat, & fusorio in vase igni tandiu incandescat, donec soluatur, deinde æquali argenti pondere iniecto, per medietatem æris proijciatur in cauum locum: deinde exquisitè purgetur cineritio vase: nam excluso ferro, eiusque sordibus, in aquam separationis mergito, & quod in fundo cadet, colliges, & optimum erit aurum. Peculiosum fortasse erit

Cinnabarin fixum reddere.

Cui id cordi fuerit: Ita faciendum censeo. Cinnabaris confractę partes ad magnitudinem iuglandium vitreo in vase capacitatis eiusdem, argenti pondere iam triplicato, vel maiori disseminatas cõdito, & vicissim insperfas luto munias, & resiccari finito, sin minus in Solem vt repetas oportebit, inde cineribus immersum tandiu lento igni decoquas, quousque infractum plumbeo colore liuelcat, quod si nec quidem, iugem operam impendas, dum ad id peruenerit: inde plumbi duplo eluas, ac elotum examinibus omnibus expositum pertinacius obstabit, maioris ponderis, & virtutis: & quò leniori vteris igne, tantò foeliccius res peragetur. Sic verò vt animetur argentum, & amissum resarciatur, tentabimus. Sublimatum viuum argentum ex aceto distillato bulliat, inde viuum argentum remiscebis, & vitreo

itreo recutuo vase viuum argentum in ignem inferu-
factum deuolet, & in receptaculo dilabatur, & seruetur:
Ponderis, si sapias, parum amisisse comperies. Alij ex sti-
bio confecto *regulo* id perficiunt. Aliter sic citius & lu-
erosius facies. In fractas cinnabaris partes ad tesserarum
magnitudinem, in oblongum linteum saccum accom-
modabis, ollæ lateribus vndiq; distantem: inde lixiui-
um peracerrimum fundas ex alumine, tartari duplo, vi-
uæ calcis quadruplo, & cineris roboris æquali portione
confecto vti fieri solet, vel ratione aliqua parandum: per
diem ebullire sinas, exime, & ebulliat cum oleo, iugem
operam impendas, & integram cum nocte diem finito
quoq; illic esse, & exemptas ex oleo cinnabaris partes,
oui albumine subacto perlinito, ac in tertia parte, eli-
matae argenti scobis reuoluito, in fundo apti vasis sub-
sternito, ritè figulari creta munito, vt diximus, ignem
adhibe diebus tribus, & tam postremo augetur, vt igni
cedat, & ferè liquecat, detrahe, & ex fecibus extremo
argenti examine perlutio, & ad verum, & naturale de-
ducito. Erit quoque voluptuosum

è fixo cinnabari argenteam barbam elicere.

Si vase eodem accommodabis, igne solum inferius len-
tè admoto, argentum adhuc spirituosum, nec plum-
bum expertum, vii sylua erectum cernes capillamen-
tum, vt nil fuerit visu iucundius.

De operationibus ad vsus necessarijs. CAP. VII.

OPERATIONES aliquas apponere visum est, quæ
nostris operibus necessariae passim visæ sunt, qui-
bus ignoratis non facilè votum assequeris, nos, ne alibi
quærentur, hic apposimus. Primo

è stanno spiritum elicere,

Stanni eliminata scobs cum salnitri æquali pondere ollæ
inditur, cui superius septè, vel multas pertusas accom-
modabis ollas, ac spiramenta luto claudas, & munias,
supra vitreum vas inuerso ore accommodabis, vel aper-
to canali cum subiecta paropside: inde ignem adhibe,
& incandescentis rumorem audies, euolat in fumo spi-

R